

Vasco – É de novo esixenlle que case contra a súa vontade.

Urraca - A nobreza non aceptaba unha muller soa á fronte do reino, e máis nun momento onde os almorávidas ameazaban as fronteiras. O meu pai atopábase moi abatido pola morte do meu irmán, e a súa saúde resentíase, de feito, faleceu un ano despois.

Eu, que xa iniciara unha relación, relatei que me desposasen eo conde de Candespina, pero a pesar de que algúns apoiaban esta elección, o meu pai temeu que a elección dun nobre disparase as rivalidades xa existentes entre os nobres casteláns e leoneses. Ao final o elixido foi Alfonso I o Batallador, rei de Aragón, un dos máis afamados guerreiros do momento, alcumado “espada da cristiandade”.

Alfonso e eu eramos parentes próximos, bisnetos de Sancho o Maior, avó do meu pai. Eu sempre erin que con este enlace, o meu pai, xa que non tiña herdeiro home, o que buscaba era un herdeiro do seu sangue.

Vasco – Segundo contan as crónicas o matrimonio non funcionou.

Urraca - Foi un desastre Vasco, de principio fin. Sobre o papel ambos os esposos asinamos unhas capitulacións onde nos outorgabamos mutuamente potestade soberana sobre os nosos respectivos reinos e vasallos. Pero desde o principio vin que Alfonso quería gobernar en solitario.

Ademais, especificábase que no caso de nacer un home este sería o herdeiro de León e Aragón, e no caso de non procrear herdeiro, cada un de nós herdaría ao outro en caso de falecemento.

Vasco – Pero isto provocaría un gran desgusto en Galicia, onde educaban e custodiaban a Alfonso.

Urraca - Así ocorreu. De todos os conflitos que se produciron por mor do matrimonio, os primeiros viñeron de Galicia, e con eles comezou unha etapa de conflitos políticos e bélicos que sumiron ao país nunha continua guerra civil.

Pedro Froilaz, Conde de Traba, encabezando a parte máis poderosa da nobreza gallega, rebelouse en favor dos dereitos sucesorios do meu fillo Alfonso apoiándose en disposicións outorgadas polo meu pai, proclamaron rei ao infante Alfonso na Catedral de Santiago de Compostela en 1109 e reclamaron a independencia do reino de Galicia.

Outra facción da nobreza gallega, encabezada ao principio por Diego Xelmírez, reclamaba os dereitos sucesorios de Alfonso, sen cuestionar a miña autoridade nin a dependencia do reino de León, e mesmo algúns nobres medorosos da influencia do de Traba, gran partidarios do meu marido Alfonso, en fin, de todo había.

Vasco – É que ocorría no resto do territorio dona Urraca?

Urraca - Desde o principio as reaccións producíronse no meu reino, mentres en Aragón e Navarra non houbo resistencia, en Castela e León producíronse innumerables disputas.

Fóra de Galicia formáronse dúas faccións opostas. Unha a favor de Alfonso, integrada pola baixa nobreza das cidades que bordean o Camiño de Santiago, desexosas de desfacerse dos señoríos eclesiásticos, e a outra encabezada polo meu amante o conde de Candespina, o arcebispo de Toledo e o elero eluniacense, que rexcitaban o matrimonio e buscaron coa axuda do arcebispo a anulación de este ante o Papa Pascual II, argumentando o grao de parentesco que nos unía.

Doutra banda, Enriquez e Terresa de Portugal, que buscareon sacar partido do conflito, pactando ora euns, ora con outros, sempre coas miras postas na independencia de Portugal, e buscando ampliar o seu territorio á conta do reino de León.

Vasco – Como describiría os seus cinco anos de matrimonio con Alfonso?

Urraca – Vin ensseguida que eramos incompatibles no persoal e no político. Alfonso era un home despótico, colérico, cruz e violento que só vivía para a batalla e só se atopaba cómodo entre soldados e guerreando.

Profundamente misóxino, non respectou as capitulacións matrimoniais e desde o principio pretendeu gobernar en solitario sobre o reino de León. Eu, que xa era unha muller feita e derzita, que gobernara por min mesma, non ía consentir que me arrebatasen o que era meu por derzito.

Non controlaba os seus acesos de ira nos cales podía cometer barbaridades. Os excesos que cometía o seu exército e a súa política de nomzamentos de aragoneses e navarros en altos cargos do reino de León, foi restando apoios e incrementando a súa ira.

Vasco – Contas as crónicas que o reino foise sumindo nunha interminable guerra civil.

Urraca - Así foi Vasco, en canto ao conflito gallego Alfonso foi capaz de sufocar a rebelión iniciada polo conde de Traba, e aínda que vencidos no campo de batalla, os gallegos renunciaron ás súas pretensións, aínda que non definitivamente, e Alfonso comprendeu que mentres vivise o meu fillo Alfonso, Galicia sempre sería un problema.

Doutra banda, as nosas desavizas eran insalvables, e ademais o meu marido maltratábase, polo que decidín apartarme de Alfonso e refuxizime no mosteiro de Sahagún. Pero Alfonso decatouse de que me seguía vendo co meu amante o conde de Candespina, e que se estaba xestando a anulación matrimonial.

Alfonso montou en cólera, encerroume na fortaleza do Castellar, en Tera.

Os meus partidarios, encabezados polo conde de Candespina, reseatáronme do meu cativerio, e debido aos excesos de Alfonso formouse un exército que pretendía plantar cara ao meu marido e frear os seus abusos.

Os nosos exércitos enfrontáronse en Campo del Espino, preto de Sepúlveda. O exército formado por Alfonso, coa axuda militar de Enriquez de Portugal, derrotounos con folgura, e para a miña desgraza na batalla perxeu o Conde de Candespina, polo que quedei abatida.

Vasco – Pero a pesar de todo reconciliouse con Alfonso?

Urraca - Vexa Vasco, fíxose o que se tiña que facer. O meu marido e eu eramos conscientes de que ningún dos dous podía gañar, pero ao mesmo tempo non nos soportabamos. Despois de cada conflito iniciabamos unha reconciliación, que inevitavelmente desembroceaba nun novo conflito.

Eu tiña máis problemas dos que podía resolver. Por unha banda, as áreas do reino estaban baldías. O meu pai gastara cuantiosos recursos na reconquista dos reinos musulmáns, e para agravar aínda máis o problema, coa chegada dos almorávidas deixáronse de recibir as parias, polo que eu en realidade herdéi un reino empobrecido. Armar un exército é moi custoso, e en moitas ocasións tivén de recorrer a alianzas para defendermos de Alfonso ou defender o propio reino.

Por esa razón alizime con amigos e inimigos. En ocasións busquei a axuda dos meus parentes de Portugal, e noutras batallé contra eles, o mesmo ocorreu con Pedro Froilaz e con Diego Xelmírez. Na miña situación vinme obrigada a buscar pactos segundo o que conviñese en cada momento.

Mezmo despois da anulación do meu matrimonio con Alfonso, seguimos colaborando puntualmente cando nos conveu a ambos.

Vasco – Por iso as crónicas cualificana como voluble, por eses cambios de criterio.

Urraca - Fíxose o que se tiña que facer, polo ben do reino.

Vasco – E finalmente como se resolveu o matrimonio con Alfonso? Pois con tantas idas e voltas parzecía que non había vontade de disolvelo.

Urraca - Nunca o souben con certeza, pero díxose que Teresa, xa viúva de Enrique, informáralle a Alfonso que eu planzaba envelenalo e facerme dona e señora de ambos os reinos, León e Aragón.

No ano 1114, fose ou non certo o rumor, Alfonso tomou a iniciativa e repudioume. Algo inútil xa que o noso matrimonio estaba xa disoluto, pero desta forma salvaba o seu orgullo. A reprobación incluía a expulsión do reino de Aragón e a prohibición, baixo pena de morte, a quen me desese acubillo. Así era Alfonso.

Por mor da separación Alfonso dedicouse ao que lle facía feliz, a guerra e emprendeu unha cruzada contra o islam, mentres eu comencei a gobernar en solitario.